

॥ औपासनम्। अग्निहोत्रम्॥

॥ ॐ ॐ ॐ ॥

॥ दीप पूजाम्॥ (Light the Lamps and apply Chandana while meditating on The Lord, the Light of lights and the grace of Divine Illumination)

शुभं करोति कल्याणं आरोग्यं धन-सम्पदः।

शत्रु बुद्धि विनाशाय दीप-ज्योतिः नमोऽस्तु ते॥

दीपो ज्योतिः परं ब्रह्म दीपो ज्योतिः जनार्दनः।

दीपो हरतु मे पापं सन्ध्या दीपं नमोऽस्तु ते॥

ॐ दीप देवताभ्यो नमः। दिव्य गन्धन् धारयामि॥

॥ गुरु प्रथानम्॥ (Hold Namaskara Mudra while meditating on the inner form of the Guru.)

ॐ गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णु गुरुदेवो महेश्वरः।

गुरुर्-साक्षात्-परब्रह्मा तस्मै श्री गुरवे नमः॥

गुरवे सर्व-लोकानां भिषजे भव रोगिणाम्।

निर्धये सर्व विद्यानां श्री दक्षीणा-मूर्तये नमः॥

॥ गणपति प्रथानम्॥ (Make fists and cross arms [so the right knuckles tap the left temple and the left knuckles tap the right temple]. Tap the temples three times while saying this mantra while meditating that amrita / nectar is flowing down from the third eye chakra and bathing Lord Ganesha at the Root Chakra.)

शुक्लाम्-बरधरं विष्णुं शशि-वर्णं चतुर्भुजम्।

प्रसन्न-नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नो-पशान्तये ॥

॥ आसन विधिः ॥ (Namaskara mudra)

(Take water in the left palm and then dip the right ring finger in the water. With this water, draw a dot and then a triangle. The bindu / dot symbolizes the trilokas, tridehas, triavasthas, and tri kalas. The Lord supports all these, just as Mother earth supports us. Bless the aasana / seat by this meditation and this practice. Then worship Mother earth with namaskara mudra and this mantra. Then be seated, in a comfortable pose with the spine strait.)

पृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता।

त्वं च धारय मां देवि पवित्रं कुरु चासनम् ॥

॥ अनुज्ञाम् ॥ (Permission)

Hold नमस्कार मुद्र and pray for the blessings of the Devas to begin the Aउपासन offerings.

ॐ ऋद्धस्म हव्यैर्-नमसो-पसद्य। मित्रं देवं मित्र-धेयं नो अस्तु। अनूराधान् हविषा

वर्धयन्तः। शतं जीवेम शरदः सवीराः ॥

॥ दर्भा धारम् ॥

Wear pavitram (ring made from darbha grass), or if darbha pavitram is not available, ring made from lemongrass or metal may be substituted.

ॐ ध्रुवन्ते राजा-वरुणो ध्रुवं देवो बृहस्पतिः।

ध्रुवं त इन्द्रश्चा-ग्निश्च राष्ट्रं धरयतं ध्रुवम् ॥

॥ आचमनीयं ॥ टके वतेर् इन् थे रिघत् पल्म् बेफोरे एच् मन्त्र। ईन्तोने थे मन्त्र व्हिले
मेदिततिन्ग् ओन् थिस् अस्पेच्त् ओफ् थे लोर्द् थेन् सिप् बुत् नोत् स्लुर्प् थे वतेर् फोर्
पुरिफिचितिन्। ठ्रे थ्रे मन्त्रस् अरे ऐमेद् तो पुरिफ्य् थे फिय्सचल् चौसल् अन्द् अस्त्रल् बोदिस।

ॐ ब्रह्मणे स्वाहा।

ॐ विष्णवे स्वाहा।

ॐ रुद्राय स्वाहा ॥

॥ प्राणायामम् ॥

ॐ अस्य प्राणावस्य। पर-ब्रह्म ऋषिः। दैवि-गायत्रि चन्दः। परमात्मा देवता। प्राणायामे
विनियोगः।

ॐ ॐ ॐ

(breath in through left nostril)

ॐ भूः। ॐ भुवः। ॐ सुवः। ॐ महः। ॐ जनः। ॐ तपः। ॐ

सत्यं।

(retain breath)

ॐ तत् सवितुर् वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि। धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

(breath out through right nostril)

ॐ आपो ज्योति-रसोमृतं ब्रह्मा भूर्भुवः सुवरो ॥

॥ सणकल्पः ॥

ॐ तत् सत् ॐ।

ममो-पात्त। समस्त दुरित-कशय-द्वार। श्री परमेश्वरं प्रीत्यर्थं।

इष्ट-देवता प्रसाद-सिद्ध्यर्थं। प्रातर्-औपासनं (or सायं औपासनं) होष्यामि ॥

ॐ अप उपस्-प्रिश्य ॥

॥ अग्नि मुखम् ॥ (Preparing of the Sacred Fire / rituals of commencement)

॥ परिसमूहम् ॥ (Sweeping up - cleaning and preparing the place for the sacred fire)

स्थण्डिल (place where the fire is to be established) is smoothed down with the hand. Fire can be placed on a स्थण्डिल (a clear, level area of ground, raised or flat), or in a कुण्ड (a fire altar). In either case, the dimensions should be one square cubit (this is the length from the elbow to the tip of the middle finger). Debris should be cleared (from left to right in rituals of offerings to the Devas - or right to left in rituals for the ancestors or for purification).

॥ स्थण्डिल मिर्माणम् ॥ (Preparing the ground)

स्थण्डिल (or inside the homa कुण्ड) should be covered with rice flour.

॥ रेखा क्रिय ॥ (Drawing lines)

Draw three lines with blades of दर्भा grass, with turmeric powder, or with the base of the ladle from West to East and then three bisecting lines from South to North.

(place darbha)

१ ॐ ब्रह्मणे नमः।

२ ॐ यमाय नमः।

३ ॐ सोमाय नमः।

४ ॐ रुद्राय नमः।

५ ॐ विष्णवे नमः ।

६ ॐ इन्द्राय नमः ॥

A pinch of Earth is taken from the center of the कुण्ड using the thumb and index finger of the right hand and cast away to the South-West with the following mantra:

क्रव्या-दमग्निं प्रहिणोमि दूरं यमराज्ञो गच्छतु रिप्र-वाहः ॥

इहैवाय-मितरो जातवेदा देवेभ्यो हव्यं वहतु प्रजानन् ॥

॥ अभ्युक्षणम् ॥ (Sprinkling water)

Sprinkle the स्थण्डिल with water using a flower.

॥ समिधा चयनम् ॥ (spreading / piling up of the kindling)

Use mantras of the pradhaana homam devataa or simply use your Guru mantra or the गायत्री. Spread small twigs from appropriate trees, and cow dung. Moisten with ghee and spread some camphor.

॥ अग्नि प्रदीपनम् ॥ (kindling of the sacred fire)

(Place some camphor on a copper plate. Lite the camphor from the lamp and circle the कुण्ड three times saying:)

चद्रमा मनसो जातः । चक्षो सूर्यो अजायत ।

मुखाद् इन्द्रश् चाग्निश् च । प्राणाद् वायुर् अजायत ॥

"The Moon was created from His mind, and from His eye the Sun had birth. From His mouth were Indra and Agni born, from His breath came the wind."

॥ अग्नि आधानम् / अग्नि स्थापनम् ॥ (placing of sacred fire in the homa kunda)

Placing the burning camphor on top of the kindling.

भूरु भुवः सुवः ॥

The plate which was used to bring the fire is then sprinkled with water and अक्षतम्.

॥ अग्नि निष्पवणम् ॥ (Fanning the Fire)

आ नो न्दुः शतिनि-भिरध्वरम्। सह-स्त्रिणीभि रुपयाहि यज्ञम्।

वायौ अस्मिन् हविषि मादयस्व। यूयं पात स्वस्तिभि स्सदा नः ॥

॥ अग्नि प्रज्वलनम् ॥ (Feed the fire, for increasing the fire.)

Add some kindling and then offer eight oblations of ghee, saying:

ॐ भूर्भुव स्सुव स्स्वाहा।

॥ परिस्तरणम् ॥ (Strewing the sacred दर्भा grass around the Fire)

Place darbha grass on the four sides of the fire with tips pointing East or North. Three or five pieces of grass should be kept on each side. In the East with tips pointing North; in the South with tips pointing East; in the West with tips pointing North; and in the North with tips pointing East.

॥ पात्र साधनम् ॥ (Preparation of the vessels)

To the Northern side of the fire, strew a layer of darbha grass and arrange the sacrificial vessels, which are placed up-side down. The सृक् and स्रुव (two spoons for offering ghee), आज्यस्थालि

(bowl for ghee), प्रोक्षणि पात्र (vessel for sprinkling water), प्रणीता पात्र (vessel for holding

sacred water); and समिधस् (sticks of wood for offering) at least 12 in number, and other dravyas (substances for offering).

॥ प्रोक्षणि पात्र साधनम् ॥ (Preparing the vessel for sprinkling water)

The प्रोक्षणि पात्र is filled with water. Prepare two pieces of darbha grass, with tips intact, measuring about a span in length (this is the distance from the tip of the thumb to the tip of the little finger when the fingers are spread apart). The water is purified by placing the tips of the darbha into the water. This water is then poured into the प्रणीता पात्र and the प्रोक्षणि पात्र is subsequently refilled.

॥ प्रणीता वरुणावाहनम् ॥ (Invocation of Lord वरुण into the प्रणीता पात्र)

ॐ वरुणाय नमः। ॐ भूर् भुवः स्वः। अस्मिन् प्रणीता पात्रे। वरुणं आवाहयामि स्थापयामि पूजयामि ॥

॥ आज्य संस्कारम् ॥ (Purification of the ghee)

Ensure the bowl is clean and fill with ghee. A pavitra made of two blades of darbha grass is passed through the ghee. Then the knot is released and the darbha placed in the fire. A few coals are removed from the fire and kept to the South-East. The आज्यस्थालि (vessel for ghee) is placed over the coals and a burning blade of darbha (or a burning stick) is waved around it. The ghee is then purified with dhenu mudra. The coals are then returned to the fire.

॥ सृक्-स्रुव संस्कारम् ॥

(Purification of the sacrificial ladles)

The sacrificial ladles are passed through the flames for purification. They are wiped with darbha grass, reheated and sprinkled with water. Then they are kept to the right.

॥ परिधि परिदधानम् ॥ (Placing Wood / Twigs around the Fire)

Four pieces of wood are placed in the four directions around the Fire. These are placed first in the West, then the South, then the North, then the East.

॥ परिसिञ्चन - जल सिञ्चन ॥ (Sprinkling water around the fire using a flower)

अदितेऽनुमन्यस्व। (South side - West to East)

अनुमतेऽनुमन्यस्व। (West side - South to North)

सरस्वतेऽनुमन्यस्व। (North side - West to East)

देव सवितः प्रसुव ॥ (All sides - Clockwise)

"O Earth, please allow me to obtain the kingdom. O Shakti of the Lord, who supports action, let me obtain what I desire. O Sarasvati, Goddess of speech, please allow me to obtain what I desire. O Savita, who is the divine Impeler, incite me to sacrifice. "

॥ अग्नि प्रार्थनाम् - अग्नि ध्यानम् ॥ (Prayer to Agni / Meditation on the Sacred Fire)

ॐ रं अग्नये नमः ॥

वैश्वानराय विद्महे लालीलाय धीमहि।

तन्नो अग्निः प्रचोदयात् ॥

मेषारुधं च वक्राङ्गं जातवेद समन्वयम्।

द्वि-शीर्षं सप्त-हस्तं च त्रि-पादं सप्त-जिह्वकम् ॥

वरदं शक्ति-पाणिं च बिभ्राणां स्रुक्-स्रुवौ तथा।

अभीतिदं चर्म-धरं वामे-चाज्य-धरं करे ॥

"I contemplate Lord Agni who rides upon a ram, whose limbs are twisted and who is endowed with omniscience, who has two heads, and seven arms, three feet and seven tongues, He shows us the gesture of munificence, and bears the shakti weapon and the two ladles, he shows us the gesture of protection and carries the vessel full of ghee."

चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य पादा द्वे शीर्षे सप्त हस्तासो अस्य।

त्रिधा बद्धो वृषभो रौरवीति महो देवो मर्त्यागं आविवेश।

एष हि देवः प्रदिशो नु सर्वाः पूर्वो हि जातः स उ गर्भे अन्तः।

स विजायमानः स जनिष्यमाणः प्रत्यं-मुखा-स्तिष्ठति विश्वतो-मुखः ॥ हे अग्ने। प्राङ्मुखो

देव। ममा-भिमुखो भव ॥

" The Great Deity Agni has come down to men and is attended by sacrifices,he has the four Vedas as His horns,the three svaras as his feet,Brahmodana and Pravargya are his two heads,the seven vedic meters are his seven hands.He is regulated by the Mantra, Kalpa and Brahmana; He is the bestower of fortune.He is sung with and without music by the hymns of the Rg,Yajus and Sama by the sacrificial priests such as the Hota.Self-resplendent Paramatma Realized by the wise having been present in all quarters was born as Hiranyagarbha in the beginning of creation.He is the same Paramatma.He has been born as Devas,Beasts etc; and will be born as such in future too.He is the indweller of the hearts of all beings,is the witness to all and the inciter of action. O Agni of divine splendor,please be seated in the Eastern direction and be well disposed towards me."

॥ अग्न्यलन्कारम् ॥

Offer akShatas and flowers in the 8 directions around the fire.

ॐ अग्नये नमः। East

ॐ जातवेदसे नमः। SE

ॐ सहोजसे नमः। South

ॐ अजिरा-प्रभवे नमः। SW

ॐ वैश्वानराय अनम्। West

ॐ नर्यापसे नमः। NW

ॐ पन्क्तिराधसे नमः। North

ॐ विसर्पिणे नमः। NE

ॐ यज्ञ-पुरुषाय नमः ॥ Center

॥ दश दिग्पालका वन्दनम् ॥

Offer अक्षतस् in the directions indicated.

ॐ लं इन्द्राय नमः। (E)

ॐ रं अग्नये नमः। (SE)

ॐ मं यमाय नमः। (S)

ॐ क्षं निर्ऋतये नमः। (SW)

ॐ वं वरुणाय नमः। (W)

ॐ यं वायवे नमः। (NW)

ॐ शं सोमाय नमः। (N)

ॐ हं ईशानाय नमः। (NE)

ॐ हिं ब्रह्मणे नमः। (Above)

ॐ अं अनन्ताय नमः। (Below)

ॐ आत्मने नमः। (Offer over head)

ॐ सर्वेभ्यो ब्रह्मणैभ्यो नमः। Offer over heads of all Bराह्मणस् present.

॥ ब्रह्म वरणम् ॥ (appointing the Bराह्मण priest)

This is done for rituals requiring the participation of priests. For औपासणम् this step can be skipped. A seat is placed to the Southern side of the fire and the Bराह्मण is asked to be seated.

अस्मिन् _____ होम कर्मणि ब्रह्माणं त्वां वृणे।

If no Bराह्मण priest is available, a कूर्च of darbha (bundle of grass) or a flower is placed upon the seat and Lord Brahma is invoked.

ॐ खं ब्रह्मणे नमः। सकलाराधनै स्वर्चितम् ॥

॥ समिध दानम् ॥

More samidhas (twigs) may be offered if necessary.

भूरु भुव स्सुव स्स्वाहा ।

॥ पूर्वाङ्गम् ॥ (Preliminary Offerings)

॥ आघार ॥ (2 Ghee Offerings)

ॐ प्रजापतये स्वाहा । प्रजापतय इदं न मम ॥ (Center)

ॐ इन्द्राय स्वाहा । इन्द्राये दं न मम ॥ (Center)

॥ आज्यभागम् ॥ (2 Ghee Offering)

ॐ अग्नये स्वाहा । अग्नय इदं न मम ॥ (North)

ॐ सोमाय स्वाहा । सोमायेदं न मम ॥ (South)

॥ व्याहृत्याहुति ॥ (Offering with the sacred utterances)

ॐ भू स्स्वाहा । अग्नय इदं न मम ॥

ॐ भुव स्स्वाहा । वायव इदं न मम ॥

ॐ सुव स्स्वाहा । सूर्यायेदं न मम ॥

ॐ भूर्भुव स्सुव स्स्वाहा ॥ प्रजापतय इदं न मम ॥

॥ प्रायश्चित्त होमम् ॥ (Offering for Attonement for Mistakes in the Rituals)

आरम्भ-प्रभृति एतत्-क्षण-पर्यन्तं मध्ये सम्भावित समस्त दोष प्राय-श्चित्तार्थं सर्व प्राय-श्चित्तं
होष्यामि। ॐ भूर् भुवः सुव स्वाहा। प्रजापतये इदं न मम ॥

॥ प्रधान होमम् ॥ (Principle Offerings)

Now the Aउपासन and Aग्निहोत्र offerings can be made. Or if conducting another Homam,
begin with Gअणपति Homam and then invoke the Principle Diety and make offerings. After
these skip to the उत्तरङ्गम्

॥ औपासन आहुतिः ॥ (Daily Aउपासन Oblation)

Cooked rice or barley (or other suitable grains) are offered (raw, unbroken rice could be
substituted)

offering rice, the husband says:

होष्यामि।

Offer ricing, wife says:

जुहोधि ॥

॥ अग्निहोत्र आहुतिः ॥ (Daily Agnihotra Oblation)

॥ प्राताहुतिः ॥ (Morning Oblation)

ॐ सूर्याय स्वाहा। सूर्यायेदं न मम ॥

ॐ अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा। अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम ॥

॥ सायमाहुतिः ॥

ॐ अग्नये स्वाहा। अग्नये इदं न मम ॥

ॐ अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा। अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम ॥

॥ उत्तरज्गं ॥ (Concluding Offerings)

॥ प्रजा-पत्यहुति ॥ (Offering to प्रजापति, the Protector of all Living Creatures)

प्रजापते न त्वदे-तान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बाभूव।

यत्-कामास्ते जुहुम-स्तन्नो अस्तु वयग्ं स्याम पतयो रायीणाग्ं स्वाहा।

प्रजपतय इदं न मम ॥

"O Lord of Beings, you alone can comprehend all these created forms, and none beside you. Grant us our heart's desire when we invoke you, may we become the lords of rich possessions."

॥ व्याहृत्याहुति ॥ (Offering with the sacred utterances)

ॐ भू स्वाहा। अग्नय इदं न मम ॥

ॐ भुव स्वाहा। वायव इदं न मम ॥

ॐ सुव स्वाहा। सूर्यायेदं न मम ॥

ॐ भूर्भुव स्सुव स्वाहा ॥ प्रजापतय इदं न मम ॥

॥ स्विष्टकृत-आहुति ॥

यदस्य कर्मणोऽत्यरी-रिचं यद्वा न्युनम् इहाकरम्।

अग्निष्टत् स्विष्टकृद् विद्वान् सर्वग्ं स्विष्टग्ं सुहुतं करोतु स्वाहा। अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम ॥

॥ परिधि परिहरणम् ॥ (Offering of Wood placed around the Fire)

The four sticks around the fire are dipped in ghee and then offered starting with the West, then South, then North, then East.

॥ सम्स्त्राव होमम् ॥ (Offering the remaining ghee)

Fill the sruva with ghee. Cover with the श्रुक् and pour a continuous stream of ghee.

ॐ वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः संस्त्राव भागभ्य स्स्वाहा। ॐ वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः
संस्त्राव भागेभ्यः इदं न मम ॥

॥ प्रायश्चित्त होमम् ॥ (Offering for atonement for Mistakes)

तै ब्रा ३-७-११

अना-ज्ञातं यदा-ज्ञातं। यज्ञस्य क्रियते मिथु। अग्ने तदस्य कल्पय। त्वग्ं हि वेत्थ यथा-तथग्ग्
स्स्वाहा ॥ अग्नय इदं न मम ॥

पुरुष-सम्मितो यज्ञः। यज्ञः पुरुष-सम्मितः। अग्ने तदस्य कल्पय। त्वग्ं हि वेत्थ यथा-तथग्ग्
स्स्वाहा। अग्नय इदं न मम ॥

यत्-पाकत्रा मनसा दीन-दक्षा न। यज्ञस्य मन्वते मर्तासः। अग्निष्ट-द्धोता क्रतुविद् विजानन्।
यजिष्ठो देवाग्ं ऋतुशो यजाति स्वाहा। अग्नय इदं न मम ॥

ॐ भू स्स्वाहा। अग्नय इदं न मम ॥

ॐ भुव स्स्वाहा। वायव इदं न मम ॥

ॐ सुव स्स्वाहा। आदित्यायेदं न मम ॥

ॐ भूर्भुव स्सुव स्स्वाहा ॥ पजापतय इदं न मम ॥

अस्मिन् _____ होम कर्मणि मध्ये सम्भावित समस्त दोष प्रायश्चित्तार्थं सर्व प्रायश्चित्तं
होष्यामि।

ॐ भूर्भुव स्सुव स्स्वाहा ॥ पजापतय इदं न मम ॥

ॐ श्री-विष्णवे परमात्मने स्वाहा। विष्णवे परमात्मन इदं न मम ॥

ॐ रुद्राय पशुपतये स्वाहा। रुद्राय पशुपतय इदं न मम ॥

॥ पूर्णाहुतिम् ॥ (final offering)

ॐ पूर्णाहुति-मुत्तमां जुहोति। सर्वं वै पूर्णाहुतिः। सर्वमेवाप्नोति। अथो इयं वै पूर्णाहुतिः।

अस्यामेव प्रति तिष्ठित।

पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्-पूर्णमुदच्युते।

पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमे-वाव-शिष्यते ॥

ॐ शान्तिं शान्तिं शान्तिः ॥

(devataa mantra)

ॐ देव-देवोत्तम देवता सर्वभौमा अखिलाण्ड-कोटि ब्रह्माण्ड-नायका श्री परमेश्वर स्वामिन्

पूर्णाहुतिं समर्पयामि ॥ नम व्षौषट् स्वाहा ॥

ॐ सर्वं वै पूर्णगं स्वाहा। इदं अग्नये (देवता नाम) इदं न मम ॥

ॐ ब्रह्मार्पणं ब्रह्महविर् ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतं।

ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्म कर्म समाधिना ॥

॥ अग्नि सप्त वाताहुति ॥ (Fire and Seven Winds Oblation)

Offer ghee.

सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वाः सप्त ऋषयः सप्तः धाम प्रियाणि।

सप्त होत्रा स्सप्त धात्वा यजन्ति सप्त योनीर्-आपृनस्वा घृतेन स्वाहा। अग्नये सप्तवाताय एदं न मम।

॥ वसोधार ॥ (stream of excellence)

Offer a steady stream of ghee poured from the sruk or for larger homams a special implement called a वसोधार is used.

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च मे भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे क्शेमश्च मे धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्शमं च मेऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च मे ॥

or

तैत्तिरीय संहिता ५-४-८

वसोर्धारां जुहोति वसोर्मे धाराऽसदिति वा एषा ह्यते घृतस्य वा एनमेषा धाराऽमुष्मिन् लोके पितृमानेषु तिष्ठत आज्येन जुहोति तेजो वा आज्यं तेजो वसोर्धारा तेजसैवास्मै तेजोऽव रुन्धेऽथो कामा वै वसोर्धारा कामानेवाव रुन्धे यं कामयेत प्राणानस्यान्नाद्यं वि ॥

तैत्तिरीय ब्राह्मण ३-११-९-९

अग्नाविष्णू इति वसोर्धारायाः। अग्नाविष्णू सजोषसे मा वर्धन्तु वाङ्गिरः... ॥

Other Veda सूक्तम्स can be recited now also, like पुरुष सूक्तम्, नारायण सूक्तम्, श्री सूक्तम्, दुर्गा सूक्तम्, भाग्य सूक्तम्, संवाद सूक्तम्, and पञ्चक शान्ति.

॥ परिशेचनम् ॥

ॐ अदितेऽं वमग्गस्थाः। अनुमतेऽन्वमग्गस्थाः। सरस्वतेऽन्वमग्गस्थाः। देव सवितः
प्रासावीः।

॥ प्राणायामः ॥ (Breath Control)

प्राणानायम्य।

ॐ ओं ॐ।

॥ रक्षाम् ॥ (Protection / Blessings)

Dip a few blades of **दर्भा** grass (or twigs) into ghee and ignite them from the fire. Collect the ash as it burns in a copper bowl. Mix to a powder with the sruva and add a few drops of ghee to moisten. Apply the ash to the third eye point between the eye-brows and the throat using the ring finger of the right hand.

मानस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः।

वीरान्मा नो रुद्र भामितोऽवधी-हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥

इन्द्र स्तोमैः पञ्च-दशेन मध्यमिदं वतेन सगरेण रक्ष। रक्षं धरयामि ॥

॥ उद्वासन ॥ (good bye)

अस्मात् अग्न्यात् श्री अग्नि (devataa) यथा-सुखं यथा-स्थानं प्रतिष्ठापयामि।

शोभनर्थे क्षेमाय पुनर-गमनाय च ॥

॥ अग्नि प्रार्थना ॥ (Prayer to the Sacred Fire)

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्।

युयोर्ध्यास्मः जुहुरा-णमेनो भूयिष्ठां ते नम उक्तिं विधेम। अग्नये नमः। अग्निं आत्मन्यु-
द्वासयामि ॥ ।

ॐ अग्नये नमः ॥ आत्मन्यु-द्वासयामि ॥

or

॥ अग्नि सूक्तम् ॥

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्।

युयोर्ध्यास्म-जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नम उक्तिं विधेम ॥

आ देवाना-मपि पन्थामगन्म यच्छक्-नवाम तदनु प्रवोढुम्।

अग्नित्विद्वान् स यजात्सेदु होता सो अध्वरान् स ऋतून् कल्पयाति ॥

यद्वाहिष्ठं तदग्नये बृहदर्चं विभावसो।

महिषीव त्वद्रयि-स्त्वद्वाजा उदीरते ॥

अग्ने॑ त्वं पार॑या॒ नव्यो॑ अ॒स्मान् स्व॒स्तिभिर॑ति॒ दुर्गा॑णि॒ विश्वा॑ ।

पू॒श्च॑ पृ॒थ्वी ब॑हु॒ला न॑ उ॒र्वी भवा॑ तो॒काय॑ तन॒याय॑ शं योः ॥

त्वम॑ग्ने व्रत॒पा अ॑सि दे॒व आ म॑र्त्ये॒ष्वा ।

त्वं य॒ज्ञेष्वी॑ड्यः ॥

यद्वो॑ व॒यं प्र॑मि॒नाम॑ व्र॒तानि॑ वि॒दुषां॑ दे॒वा अ॑वि॒दुष्ट॑रासः ।

अ॒ग्नि॑ष्टद् विश्व॒मा पृ॑णाति वि॒द्वान् येभि॑र्दे॒वाग्ं ऋ॒तुभिः॑ क॒ल्पया॑ति ॥

ॐ शान्ति॑ श॒शान्ति॑ श॒शान्तिः॑ ॥

ॐ अ॒ग्नये॑ नमः । आ॒त्म॒न्यु॒द्वास॑यामि ॥

॥ प्रणीता पत्रे वरुण विसर्जनम् ॥ (Valediction for वरुण from the प्रणीता पात्र)

वरुणाय नमः । सकलाराधनैः स्वर्चितं । यथा-स्थानं प्रतिष्ठापयामि ।

शोभनर्थे क्षेमाय पुनर-गमनाय च ॥

Then pour out the water saying:

प्राच्यां दिशि देवा ऋत्विजो मार्जयन्तां । (East)

"In the Eastern quarter may the gods, the priests make me bright."

दक्षिणायाम् दिशि मासाः पितरो मार्जयन्तां । (South)

"In the Southern quarter may the months, the manes make me illustrious."

प्रतीच्यां दिशि गृहाः पशवो मार्जयन्तां । (West)

"In the Western quarter may the houses, the cattle make me illustrious."

उदीच्यां दिश्याप ओषधयो वनस्पतयो मार्जयन्तां । (North)

"In the Northern quarter may the waters, the plants, the trees make me illustrious."

ऊर्ध्वायां दिशि यज्ञः संवत्सरो यज्ञपतिर् मार्जयन्तां । (Around the fire in a clockwise direction)

"In the Zenith may the sacrifice, the year, the Lord of Sacrifice make me illustrious."

॥ प्रार्थनाम् ॥

नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाग्नये ।

नम आहवनीयाय महा-वेद्यै नमो नमः ॥

"Reverence to the Garhapatya fire, reverence to the dakshina fire. Reverence to the Ahavaniya fire and to the Main Altar I pay repeated reverence."

काण्ड द्वयो-पपाध्याय कर्म ब्रह्म स्वरूपिणम् ।

स्वर्गा-पवर्ग रूपाय यज्ञेशाय नमो नमः ॥

"I pay my obeisances to the Lord of Sacrifices who is manifest in the form of the twin divisions of the Vedas relating to Action (karma--kanda) and to Knowledge (Brahma--kanda) which are the causes of heaven and liberation respectively."

मन्त्र हीनं क्रिया हीनं भक्ति हीनं हुताशन ।

यद् हुतं तु मया देव परिपूर्णं तद् अस्तु ते ॥

"Deficient as this sacrifice is in formulae, methodology and devotion O Agni! Whatever I have offered my Lord, let it be acceptable to you."

प्रायश्चि-त्तान्य शेषाणि तपः कर्मात्म कानि वै ।

यानि तेषां अशेषाणां कृष्णा-नुस्मरणं परम् ॥

"There is no other expiation in austerities and other actions whereby everything that is deficient becomes whole other than by the remembrance of the name of Krishna."

यस्य स्मृत्य चा नामोक्त तपः यज्ञ क्रियादिषु ।

न्यूनम् सम्पूर्णां याति सद्यो वन्दे तम् अच्युतम् ॥

त्वमेव माता च पिता त्वमेव
त्वमेव बन्धुश्च सखा त्वमेव।
त्वमेव विद्य द्रविणं त्वमेव
त्वमेव सर्वं मम देव देव ॥

कायेन वाचा मनसेन्-द्रियैर्वा
बुध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
सदाशिवायेति समर्पयामि ॥

स्वस्ति प्रजाभ्य परिपल्-अयन्ताम्।
ज्ञानयेन् मार्गेण महिं महीशा ॥
गोब्राह्मणेभ्यः शुभुमस्तु नित्यम्।
लोकाः समस्थाः सुखिनो भवन्तु।
ऐंकार हींकार रहस्यं युक्तं
श्रींकार कूधार्थं महाविभूत्याः।
ॐकार मर्मं प्रदिपानिभ्यां
नमो नमः श्री-गुरु-पादुकाभ्याम् ॥
आज्ञान-नाशनाय विद्महे ज्ञान-प्रकषाय धीमहि।

तन्नो गुरु-पादुकाः प्रचोदयात् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

अनेन दिव्य मङ्गल होमेन भगवान् सर्वात्-मकः श्री-परमेश्वरः प्रीयतां ।

ॐ तत्सत् श्री ब्रह्मार्पणमस्तु ।